

डॉ. प्रकाश माळी

वर्षा अॅग्रो क्लिनिक

माती, पाणी, पान, देठ तपासणी प्रयोगशाळा

सर्व्हे नंबर 126, तहसील कार्यालयाजवळ,

तासगाव, जि. सांगली ४१६३१२.

फोन 9272214884, 9890149829

अद्रक/आले: आजची परिस्थिती !!!

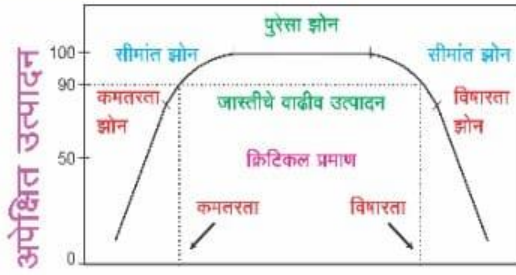
- अद्रक/आले लागवडीपासून फुटवे वाढीच्या अवस्थेत, आजपर्यंत सर्वत्र सततधार पाऊस चालूच आहे.
- आपण आतापर्यंत दोन वेळा बेसल खतांचा डोस दिला असेल.
- परंतु पाऊस, ढगाळ वातावरण, कमी तिव्रतेचा सूर्यप्रकाश, बोधामध्ये वाफसा नाही, पांढऱ्या मुळांची कार्यक्षमता कमी झालेली आहे.
- याचा परिणाम म्हणून आले पिकामध्ये अन्नद्रव्यांची उपलब्धता कमी झाली आहे. तसेच काही अन्नद्रव्ये पाण्यासोबत वाहून गेली आहेत.
- त्यामुळे आले पिकामध्ये पानावरील टाका, ठिपके, करपा, बांडीकुज, कंदकुज इ. प्रादुर्भावामुळे आल्याचे पिक मनात भरत नाही.

अद्रक/आले: पुढील दिशा !!!

- ✓ इथून पुढे, येत्या महिन्यात दिवसभर ऑक्टोबर हिट आणि रात्रीची थंडी पडायला सुरुवात होईल.
- ✓ छोटा दिवस आणि रात्र मोठी, म्हणजेच पिकांना सूर्यप्रकाश कमी मिळेल.
- ✓ अशावेळी, आलेल्या 15 ते 20 फुटव्यांना चांगली शाकीय वाढ म्हणजेच पानांची संख्या वाढली पाहिजे.
- ✓ आले-अद्रकच्या चांगल्या उत्पादनासाठी पानांची संख्या वाढून शाकीय वाढ चांगली झालीच पाहिजे.
- ✓ यासाठी काय नियोजन ठेवावे लागेल.
- ✓ शाकीय वाढीसाठी कोणती अन्नद्रव्ये काम करतात. कोणत्या सूक्ष्म खतांची उणीव भरून काढावी लागेल.
- ✓ हे अंदाजे ठरविण्यापेक्षा पानांचे अचूक परीक्षण करून ठिबकने आणि फवारणीतून विद्राव्य खतांचे चोख नियोजन करावेच लागेल.
- ✓ उगाच अंदाजपंचे त्याने सोडले म्हणून मी सोडले.
- ✓ ह्याने-त्याने सांगितले म्हणून मी सोडले असे करून चालणार नाही.

आले (अद्रक) पिकासाठी पानदेठ नमुना कसा घ्यावा ?

पिकांच्या वाढीच्या अवस्थेत विशिष्ट वेळी अन्नद्रव्यांचे प्रमाण समजून त्यानुसार खतांचे नियोजन करण्यासाठी पानाचे परिक्षण अहवाल एक महत्वाचे साधन आहे.

पानातील अन्नद्रव्यांचे प्रमाण

Courtesy : Linderburg's Chart

शेंड्याकडून ५ व्या क्रमांकाचे पान घ्यावे.

पानाचे परिक्षण का करावे ?

- * पिकामधील आवश्यक अन्नद्रव्यांचे प्रमाण समजण्यासाठी.
- * पिकाच्या वाढीसाठी संतुलित पोषक अन्नद्रव्यांचे डोस देण्यासाठी.
- * महागड्या रासायनिक खतांचा अपव्यय टाळण्यासाठी.
- * जमिनीमध्ये अनावश्यक खतांमुळे होणारे प्रदूषण कमी करण्यासाठी.
- * ठिबक आणि फवारणीद्वारे दिल्या जाणाऱ्या खतांचा खर्च आटोक्यात ठेवण्यासाठी.

पानाचे परिक्षण कधी आणि कशासाठी करावे ?

- * ६० दिवसांनी - फुटव्यांची अपेक्षित संख्या मिळविण्यासाठी.
- * १२० दिवसांनी - पानांची अपेक्षित संख्या मिळविण्यासाठी.
- * १८० दिवसांनी - तयार मालाची गुणवत्ता तयार मालाचे वजन, रंग, चकाकी, कर्कुमिन, ओलेओरिजिन, जिजीबरीन, तेलाचे आणि फायबरचे प्रमाण मिळविण्यासाठी.

पान परिक्षणासाठी सॅपल कसे घ्यावे ?

- * आले / अद्रक -
- * एका प्लॉटमधील ५० फुटवे निवडावेत.
- * निवडलेल्या फुटव्यांचे शेंड्याकडून परिपक्व पाचवे पान काढावे.
- * काढलेली ५० पाने कापडी किंवा कागदी पिशवीत ठेवावेत आणि पिशवीला छिद्रे पाडावीत.
- * पिशवीवर प्लॉटचे नांव, शेतकऱ्याचे नांव, लावलेला वाण, लागवडीची तारीख इ. माहितीसाठी अचूक नोंद करावी.

* हळद -

- * एका प्लॉटमधील ३० फुटवे निवडावेत.
- * निवडलेल्या फुटव्यांचे शेंड्याकडून तिसरे पान काढावे.
- * काढलेली ३० पाने कापडी किंवा कागदाच्या पिशवीत ठेवावेत आणि पिशवीला छिद्रे पाडावीत.
- * पिशवीवर प्लॉटचे नाव, शेतकऱ्याचे नाव, लावलेला वाण, लागवडीची तारीख इ. अचूक माहितीची नोंद करावी.

पान परिक्षण
फी ₹ ६००/-
प्रती प्लॉट
सॅपल

पान परिक्षणासाठी पाठवण्याचा पत्ता -
वर्षा अॅग्रो क्लिनिक,
स.नं. 126, तहसील कार्यालयाजवळ,
तासगांव. ता. तासगांव, जि. सांगली (महाराष्ट्र).
मोबा - 9272214884 / 9890149829.

पान परिक्षण
फी ₹ ६००/-
प्रती प्लॉट
सॅपल